- UN SLUJITOR DEVOTAT AL BISERICII SI TEOLOGIEI ORTODOXE, UN MARE TEOLOG (ORTODOX) AL EPOCII NOASTRE, COLOANA A TEOLOGIEI ORTODOXE CONTEMPORANE

Cand indreptam privirea spre trecutul nostru bisericesc si national, ne intampina din timp in timp, si mai ales la rascruci de vremi, chipuri de slujitori ai altarelor si ai culturii, tot atatea coloane de sustinere ale istoriei noastre atat de zbuciumate. De fapt adevarata noastra istorie, a unui neam, ca si a Bisericii, este intemeiata, roditoare si deschizatorae de noi impliniri datorita valorilor nemuritoare sadite in sufletele generatiilor de catre asemenea slujitori. Chemat la cunostinta <<Adevarului cel vesnic>> din leaganul sau istoric, neamul nostru a dat Bisericii si istoriei universale cete de sfinti, de eroi, viteji, marturisitori si graitori de Dumnezeu.

Acestia au creat un adevarat vazduh de valori - la loc de seama fiind cele ale Ortodoxiei - care au ilustrat de-a lungul istoriei credinta si fiinta neamului. In acest univers ne-a fost dat sa vietuim din tata in fiu; ne-a fost dat sa gandim, sa credem, sa ne rugam, sa cantam sau sa ne indureram, sa iubim si sa nadajduim in ocrotirea lui Dumnezeu, simtamite exprimate in graiul sfant al parintilor si stramosilor din veac si pana in veac. In acest grai strabun si in dreapata noastra credinta, ca elemente esentiale ale neamului, mostenim o adevarata vistierie, ziditoare de suflet in istorie, arta si opere scrise, o agonisita de veacuri a inaintasilor nostri.

Ne-a mangaiat Dumnezeu, ca, si Biserica si Teologia noastra sa fie slujite de mari personalitati, cunoscute in lumea crestina nu numai in operele teologice, originale si profunde, ci si din pilduitoarea lor traire duhovniceasca, din perspectiva filocalica a abordarii aspectelor, uneori incomode, ale ecumenismului contemporan, ale complexelor aspecte ale Teologiei din zilele noastre.

Pe aceste piscuri ale contemporaneitatii crestine, precum si in abisurile negatiei sau ignorarii valorilor ortodoxe si crestine, sau in zbaterea apararii si salvarii lor, a aparut pe bolta Bisericii noastre chipul de profesor mai intai, apoi cel de slujitor al Altarului, al Parintelui Profesor Dumitru Staniloae. Ne-a fost daruit, am putea spune, drept cel mai de seama in spatiul culturii teologice si al reliefarii valorice supreme a trairii mistico-filocalice, adica in spatiul cel mai important pentru cuvenita dainuire a oamenilor si a neamurilor in acest veac si in vesnicie.

Timp de mai bine de sase decenii, Parintele Profesor Dumitru Staniloae a zabovit cu ravna la altarul scolii teologice romanesti, pe care a slujit-o cu daruire si a imbogatit-o cu lucrari de mare profunzime si originalitate, cu traduceri din Sfintii Parinti ai Bisericii si cu un numar impresionant de studii si articole in presa bisericeasca din tara si strainatate.

In toata aceasta stradanie, cea mai de seama, desigur, din cugetarea teologica romaneasca, parintele si dascalul cu fata pururea radiind bunatate si incredere, a dat explicitare, inainte de toate, marilor adevaruri evanghelice, punandu-le in lumina printr-o sinteza de covarsitoare profunzime si de o neasemuita bogatie duhovniceasca. Aceasta isi are izvorul, credem, in adancul cugetului stapanit continuu de iubirea fata de Biserica si de fiii ei. Acest adevar, exprimat odinioara de Sfantul Apostol si Evanghelist Ioan, potrivit caruia <<Dumnezeu este iubire>>, a patruns adanc in inima sa, aprinsa de caldura acestui har, si reluat aproape in fiecare pagina si talmacire, il poate defini pe Parintele Dumitru Staniloae ca <<Teologul dragostei crestine>>. Orice fapta buna da stralucire vredniciilor proprii si biruieste viforul ispitelor prin manifestarea dragostei fata de Dumnezeu si fata de semeni. In Ortodoxie, roadele virtutii iubirii sunt covarsitoare, cum arata viata si nevointele iubitorilor de Dumnezeu, care sunt Sfintii Parinti. Ca si alta data Parintii aparatori ai dreptei credinte, Parintele Staniloae, cunoscator profund al adevarului credintei cele adevarate, s-a avantat in toate imprejurarile spre a apara tezaurul de invatatura si viata crestina proprie noua, romanilor.

Desi nu a fost preot de parohie, Parintele Staniloae a zugravit cu duiosie si convingere statornicia, dreapta cumpana si atasamentul credinciosilor din sate si orase fata de invatatura si randuielile Bisericii stamosesti. Mare ganditor si scriitor teolog, Parintele Dumitru Staniloae a izbutit sa teologhiseasca la catedra si sa liturghiseasca, in acelasi timp, oriunde rugaciunea si cuvantul sunt cautate si asteptate. Din toate acestea, izbucneste gandirea convingatoare ca orice forma de cultura este chemata sa se implineasca in valorile dumnezeiesti, depozitate in Sfanta Liturghie. Adapandu-se la izvorul predaniei Sfintiilor Parinti, a staruit pentru reasezarea culturii noastre teologice in albia spiritualitatii practice si pe coordonatele mistice ale trairii filocalice, daruind Bisericii stramosesti, pentru prima data in literatura noastra bisericeasca, Filocalia in douasprezece volume, si cele mai importante si necesare opere ale Sfintilor Parinti. Cu cata bucurie poposeste cineva in casa unui preot de sat, unde poate consulta biblioteca parohiala cu traducerile izvoarelor Ortodoxiei grupate in colectia <<Parinti si scriitori bisericesti>>, la infaptuirea carora parintele nostru profesor a ostenit ani de-a randul! Toata aceasta ravna sfanta depusa cu jertfelnicie si cu multa rabdare si dragoste pe altarul Ortodoxiei romanesti si al Ortodoxiei, in genere, constituie temeiul unei binemeritate cinstiri din partea ierarhilor, preotilor si credinciosilor, care se indestuleaza spiritual in scrierile sale.

Parintele Profesor Dumitru Staniloae a fost darul si binecuvantarea lui Dumnezeu pentru scoala teologica romaneasca, pentru a carei intarire in credinta a ostenit o viata, in acelasi timp. Ramanand o vrednica pilda de urmat pentru preotimea noastra, cate totdeauna se va regasi in autenticitatea, inaltimea si chemarea sa, zabovind asupra scrierilor marelui nostru teolog, a carui opera este unanim recunoscuta in insemnatatea sa de exceptie.

P.F. Parinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romane